

ningens rammer og viede sit liv til at vise menneskene, at ”en almægtig Række af haandgribelige Mirakler er Verden, en Fontæne af Glæde, Ophav til din Tanke.” – Her sagt med et lån fra Johs. V. Jensen.

Bogen er også en mageløst fortalt historie. Det er meget vanskeligt at finde mangler eller overflødige afsnit. Skulle der indvendes noget, må det blive et lille hjertesuk over, at Ole Jensen af hensyn til bogens omfang og form har valgt kun sporadisk at strejfe Løgstrups kunst- og sprogfilosofi. To områder, der kunne have været umådeligt spændende at få belyst af netop Ole Jensen, der i bogen demonstrerer sans for såvel kunst som sprog.

Historien om K. E. Løgstrup kan med fordel og stort udbytte bruges som introduktion til Løgstrups forfatterskab, som grundbog i studiekredse eller til almindelig lystlæsning. Men selvom bogen er tænkt og skrevet med også ”den nye læser” i tankerne, er den på ingen måde en light-udgave af Løgstrups tænkning. Tværtimod. Den er et destilleret udtræk af det væsentligste i Løgstrups tænkning, fortalt og formidlet som en mageløs historie.

PAW HEDEGAARD AMDISEN

Their way?

Quentin Skinner: Politik og historie, Hans Reitzels Forlag, 2009, introduktion af Frank Beck Lassen & Mikkel Thorup, 275 sider, 299,- kr.

Det er glædeligt, at vi nu får adgang til nogle af den engelske idéhistoriker Quentin Skinners væsentligste artikler i en dansk version. Skinners tilgang til det idéhistoriske felt – både praktisk og metodologisk – er i de senere år kommet til at fylde mere og mere i idéhistoriske kredse rundt omkring i verden – herunder i Danmark. Og selvom vi hele tiden har haft adgang til Skinners tekster på et i særdeleshed formfuldendt engelsk, så er jeg sikker på, at den danske oversættelse vil give endnu flere idéhistorisk interesserede og kommende idéhistorikere herhjemme lejlighed til at stifte bekendtskab med Skinners uomgængelige overvejelser.

Men hvad er det, der gør Skinner til et uomgængeligt bekendtskab? Frank Beck Lassen og Mikkel Thorup peger i deres fremragende og grundige introduktion til artikelsamlingen på en række faktorer, som det kunne værd at pege på i denne sammenhæng, og som også viser, at det forskningsprogram, Skinner har søsat for den idéhistoriske forskning, p.t. er et af de mest lovende. Kun tangeret af de forskningsprogrammer, der er blevet søsat i forlængelse af Michel Foucault og den begrebshistoriske

tradition i Tyskland.

Først og fremmest markerer Skinner, sammen med Foucault og de tyske begrebshistorikere, et markant opgør med en klassisk måde at anskue idéhistoriefaget på – som studiet af de evige ideers vandring gennem historien. Vi kender på dansk grund betragtningen fra Johannes Sløks programskrift *Hvad er idéhistorie?* (1968), hvor han lokaliserer tre basale ideer, der har været gennemgående for hele den vestlige menneskeheds historie. Internationalt repræsenterede Arthur O. Lovejoy med sit fokus på ”unit ideas” dybest set samme ahistoriske tilgang til det idéhistoriske felt. I opposition til denne tilgang satte Skinner allerede i 1969 – med sin klassiske artikel ”Meaning and Understanding in the History of Ideas”, som også i en nyrevideret version fra 2002 er med i den danske udgivelse – fokus på tekster (og ikke ideer) som idéhistorikerens egentlige genstandsfelt. I tilgift til denne nyorientering fremhævede Skinner også, at en (idé)historisk tekst skulle ses i forhold til de (idé)historiske tekster – store og små – som omgav denne tekst og ikke i forhold til en lang kongerække af tekster, som den historiske tekst efterfølgende var blevet sat i ”evig” dialog med. Dette betød for Skinner, at man måtte se den enkelte tekst som en intervenserende talehandling yttret i en helt bestemt historisk og kulturel kontekst og ikke som en frit svævende entitet, der forholdt sig til de samme eviggyl-dige spørgsmål som historiske tekster

fra en helt anden tid og sammenhæng.

Man måtte simpelthen forstå, at de spørgsmål, som eksempelvis Platon adresserede ikke var de samme som dem Hobbes, Kant og Hegel på et senere tidspunkt kastede sig over.

At forstå en historisk tekst kræver ifølge Skinner, at man sætter sig ud over sin egen forståelse og forsøger at rekonstruere den kontekst – kulturelt og tekstuel – som var den teksten blev skrevet ind i. Det kræver, at man ser idéhistorien ”their way”. Dette kræver et stort rekonstruktionsarbejde, hvor store og små tekster, som den givne historiske tekst polemiserede imod eller med, bliver trukket frem i lyset, læst og forstået som det diskursive rum denne tekst bevæger sig i og indenfor, men også nogle gange overskrider.

Ord, begreber og argumenter er i Skinners optik redskaber eller våben i den verbale krig, der skaber og udvikler den forståelseshorizont – den sproglige virkelighed, vi lever indenfor. At en sådan betragtning også har samtidsdiagnostisk og aktualiserende potentiale burde være tydeligt. Den sproglige forståelseshorizont eller virkelighed, som vi lever i, er resultatet af en kamp på ord og argumenter, der kunne have haft et helt andet udfald, end den fik, og den står til stadighed til at ændre, hvis vore ord og argumenter er stærke og overbevisende nok til at sætte en ny dagsorden. Skinner var og er dog ikke kun en glimrende metodolog. Han har også skrevet en perlerække af spændende analyser

af renæssancens og det tidlige modernes politiske tænkning. Med fokus på tænkere som Machiavelli og Hobbes har Skinner undersøgt og rekonstrueret denne periodes politiske tænkning i bredden og fundet nye og spændende forbindelseslinjer som mere traditionel filosofi- og idéhistorisk litteratur på området har overset. I denne sammenhæng har den danske tekstsamling medtaget en række eksemplariske artikler.

Tekstsamlingen er vel oversat, har som sagt en fremragende indføring af Frank Beck Lassen og Mikkel Thorup og der er på denne baggrund absolut ingen undskyldninger for ikke at stifte bekendtskab med Skinners tilgang til den idéhistoriske metier. Bogen bør være pligtlæsning for alle med interesse for det idéhistoriske felt, og for manges vedkommende er jeg sikker på, at pligtlæsningen vil forvandle sig til lystlæsning, så snart de får øjnene op for det store idéhistoriske anvendelsespotentiale, der findes i Skinners rekonstruktion af fortidige teksters betydning i samspil med deres sproglige kontekst.

RIKKE LOUISE PETERS

Kafka på dansk

Franz Kafka: Fortællinger 1 & 2, Gyldendal, 2008, 267 + 419 sider, 450,- kr.

Med Gyldendals nye store Kafka-satsning bestående af to bind: *Fortællinger*

og *Efterladte fortællinger* er store dele af Kafkas forfatterskab blevet lettere tilgængeligt for danske læsere. Værket, en tiltrængt og flot udgivelse, fremstår som en ny standardudgave af Kafkas fortællinger på dansk – og er derfor et must for alle litteraturskere, Kafka-fans og folk med hang til at samle på store klassikere. *Fortællinger* rummer alle de tekster som Kafka selv offentliggjorde i sin levetid; *Efterladte fortællinger* indeholder alle større fortællinger og fragmenter (parabler, aforismer, dagbogsoptegninger og selvbiografiske skitser) fra hans efterladte papirer. Redaktionelt har man valgt at lade Villy Sørensens og Per Øhrgaards gamle oversættelser fra *Dommen og andre fortællinger* fra 1967 indgå i revideret form i denne udgave. Fornuftigt nok; de udgør i sig selv et lille sprogligt og litterært mesterværk.

De resterende fortællinger, som udgør langt størstedelen af materialet, er oversat af Isak Winkel Holm. Jeg synes godt om denne oversættelse. Det siger næsten sig selv, at det er alt andet end nemt at oversætte Kafkas på mange måder ellers meget stringente og klare, men alligevel fuldstændig surrealistiske prosa. Det er nærliggende enten at forfalde til ironisk distance eller til en mere fri oversættelse, der krampagtigt vil prøve at ramme tonen. Intet af dette er tilfældet. Oversættelsen her er holdt meget tæt op ad originalen og netop derfor lykkes det så fint at ramme Kafkas stil. Stilen er gammeldags uden at virke bedaget.